

Aplec de notícies sobre'ls Moluscs de Catalunya
i catàlec provisional dels mateixos

PER

MANEL de CHIA

(Continuació)

EULIMIDAE

Gén. EULIMA, Risso.

incurva, Renieri.

Vilanova (Samá). Senyalada ab signo dubitatur.

intermedia, Cantraine.

microstoma, Brusina.

Monterosatoi, Boury.

Totes tres han sigut trovades a Vilanova per el Sr. Samá.

polita, Linné.

Pineda (Tomás), Mataró (Martorell, Salvañá), Vilassar
 (Zulueta, Tomás), Masnou (Maluquer), Vilanova (Samá).

subulata, Donoran.

Vilanova (Samá).

CERITHIIDAE

Gén. TRIFORIS, Deshayes.

perversa, Linné, var. *adversa*, Montagu.

Llansá (Bofill, Maluquer), Rosas, La Escala (Tomás),
 Mataró (Hidalgo, Salvañá), Vilassar (Zulueta), Masnou
 (Maluquer), Vilanova y Calafell (Samá).

Gén. CERITHIUM, Adanson.

alucastrum, Brocchi.

Pineda (Tomás), Vilanova y Calafell (Samá).

En les derrereres localitats el Sr. Samá ha recullit la var. *protracta*, Bivona (*C. protractum*, Bivona).

rupestre, Risso.

Llansá (Martorell, Bofill, Maluquer), Rosas (Tomás), Mataró (Hidalgo, Salvañá), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo, Elera).

D'aquesta especie se citan las vars.

attenuata, B. D. D.

Llansá (Bofill, Maluquer), Cadaqués (Tomás).

lividula, Risso

Cadaqués (Tomás).

minor, B. D. D. (*C. massiliense*, B. D. D.)

Cadaqués y Pineda (Tomás).

plicata, B. D. D. (*C. stramaticum*, Locard)

Llansá (Bofill, Maluquer), Cadaqués (Tomás) y

renovata, Monterosato (*C. renovatum*, Monts)

Cadaqués y Pineda (Tomás).

vulgatum, Bruguiere.

Llansá (Bofill, Maluquer), Lloret (Hidalgo), Pineda (Tomás), S. Pol (Elera), Mataró (Hidalgo, Salvañá), Vilassar (Zulueta, Tomás), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo, Martorell), Vilanova y Calafell (Samá).

D'aquesta especie extremadament polimorfa se han citat les següents vars.

hirta, B. D. D.

Cadaqués (Tomás).

nodulosa, Philippi,

Llansá (Bofill, Maluquer).

provincialis, Locard.

Cadaqués (Tomás), Vilanova y Calafell (Samá).

pulchella, Philippi.

Llansá (Bofill, Maluquer).

- Servaini*, Locard.
 Vilanova y Calafell (Samá).
spinosa, Blanville.
 Llansá (Bofill, Maluquer), Vilassar (Tomás).
tuberculata, Philippi (*C. Bourguignati*, Locard).
 Llansá (Bofill, Maluquer), Cadaqués y Pineda (Tomás).
 El *C. muritri*; Autor, citat a Cadaqués per el Sr. Tomás
 m'apar ser també var. d'aquesta especie.

Gén. BITTIUM, Leach.

- lacteum*, Philippi.
 Rosas (Tomás).
 Var.
tessellata, B. D. D.
 Vilassar (Tomás).
- pusillum*. Jeffreys.
 Vilanova (Samá).
- reticulatum*, Da Costa.
 Llansá (Maluquer), Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo,
 Salvañá), Vilassar (Zulueta); Masnou (Maluquer), Barcelona
 (Hidalgo, Martorell).
 Espécie molt polimorfa, de la que se citan los vars.
exigua, Monterosato.
 Rosas (Tomás).
jadestina, Brusina.
 Llansá (Bofill, Maluquer), Vilanova (Samá).
Latreillei, Payraudeau.
 Llansá (Bofill, Maluquer), Cadaqués, Pineda (Tomás),
 Mataró (Hidalgo, Salvañá), Vilassar (Zulueta), Masnou (Ma-
 luquer), Barcelona, (Hidalgo, Martorell), Vilanova (Samá).
paludosa, B. D. D.
 Llansá (Bofill, Maluquer), Pineda (Tomás), Vilanova
 (Samá).
Scabra, Olivi (*B. afrum*, Danilio y Sandri).
 Caldetas (Salvañá), Vilanova (Samá).

Gén. CERITHIOPSIS, Forbes y Hanley.

minima, Brunia.

Vilanova (Samá).

tubercularis, Montagu.

Masnou (Maluquer, Tomás), Vilanova (Samá).

CHENOPODIDAE

Gén. APORRHAI, Dillwyn.

pespelecani, Linné.

Llansá (Maluquer), Pineda (Tomás), S. Pol (Hidalgo), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Barcelona (Michaud, Hidalgo), Vilanova y Calafell (Samá).

La var.

bilobata, Clement.

Ha estat trobada a Pineda (Tomás).

serresianus, Michaud.

Llansá (Maluquer), Pineda (Tomás), S. Pol (Hidalgo), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilassar (Zulueta), Masnou (Maluquer), Barcelona (Michaud, Hidalgo), Vilanova y Calafell (Samá).

TURRITELLIDAE

Gén. TURRITELLA, Lamarck.

communis, Risso.

Llansá (Bofill, Maluquer), Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Salvañá), Vilassar (Zulueta), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo, Martorell, Bofill), Vilanova y Calafell (Samá).

El Sr. Tomás cita a Pineda los vars.

nivea, Jeffreys y

soluta, B. D. D.

triplicata, Brocchi.

Rosas (Tomás), Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo), Martorell (Salvañá), Vilassar (Zulueta, Tomás), Masnou (Maluquer).

Las vars.

obsoleta, B. D. D. y

turbona, Monterosato

Han estat recullidas respectivament a Pineda (Tomás) y Vilanova y Calafell (Samá). La primera ha sigut citada com var. ab la *T. communis*, Risso. Zulueta la cita també a Vilassar ab el nom de *T. bicingulata*, Lamarck.

communio, Risso.

Llansá (Bofill, Maluquer), Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Salvañá), Vilassar (Zulueta), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo, Martorell, Bofill), Vilanova y Calafell (Samá).

El Sr. Tomás cita a Pineda los vars.

nivea, Jeffrey y

soluta, B. D. D.

Gén. MATHILDA. Semper.

retusa, Brugnone.

Vilanova (Samá).

CAECIDAE

Gén. CAECUM, Fleming.

auriculatum, Folin.

glabrum, Montagu.

subannulatum, Jolin.

trachea, Montagu.

Les quatre especies a Vilanova (Samá) y la darrera a mes a Vilassar (Zulueta).

Gén. SPIROLIDIUM, Costa.

mediterraneum, Costa.

Vilanova (Samá).

VERMETIDAE

Gén. VERMETUS, A lanson.

glomeratus, Linné.

Llansá (Bofill), Rosas (Tomás), Mataró y Vilassar (Col. del a), Masnou (Maluquer), Vilanova y Calafell (Samá).

granulatus, Forbes.

La Escala (Tomás), y la var.

erronea, Montecosato (*V. erroneus*, Monts)
a Pineda (Tomás).*polyphragma*, Sasso.

Pineda (Tomás), Vilassar (Tomás), Vilanova y Calafell (Samá).

triqueter, Bivona.

Llansá (Bofill), Pineda (Tomás), Vilanova y Calafell (Samá).

Gén. SILIQUARIA, Bruguiere.

anguina, Linné.

Pineda (Tomás). Un sol exemplar mort y mal conservat.

SCALARIDAE

Gén. SCALARIA, Lamarck.

algeriana, Weinkauff.

Mataró (Hidalgo).

communis, Lamarck.

Llansá (Bofill, Maluquer), Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Salvañá), Vilassar (Zulueta), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo, Martorell), Vilanova y Calafell (Samá).

commutata, Monterosato.

Llansá (Bofill, Maluquer), Mataró (Salvañá), Vilassar

(Zulueta, Tomás), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo, Martorell, Bofill), Vilanova y Calafell (Samá).

El Sr. Bofill cita a Llansa los vars.

minor-elongata.

minor-dilatata.

Aquesta especie es molt semblant, pero no igual a la *S. pseudoscalaris*, Brochi, forma fòcil, ab lo que l'han confossa alguns autors.

crenata, Linné.

Vilassar (Col. del A.)

pulchella, Bivona.

Vilanova (Samá).

tenuicosta, Michaud.

Cadaqués, Pineda (Tomás), Mataró (Salvañá), Vilassar (Tomás), Barcelona (Martorell), Vilanova y Calafell (Samá).

Gén. ACLIS, Lorén.

nitidissima, Montagu.

Vilassar (Col. del A.) Dos exemplars en les estrelles de mar.

Pointeli, Folin.

unica, Montagu.

Abdós a Calafell (Samá). La darrera citada ab dubte en el catalech del Sr. Tomás.

LITTORINIDAE

Gén. LITTORINA, Ferussac.

neritoides, Linné.

Llansá (Maluquer), Cadaqués, Rosas, Lloret (Tomás), Mataró (Salvañá), Mongat (Maluquer), Barcelona (Anton, Hidalgo, Martorell, Elero), Desembocadura del Llobregat (Zulueta), Costas de Garraf (Almera y Bofill), Vilanova (Samá).

punctata, Gmelin.

Mataró (Salvañá), Mongat (Maluquer, Tomás), Barcelona (Hidalgo), Costas de Garraf (Almera y Bofill), Vilanova (Samá, Tomás), Tarragona (Hidalgo).

Gén. FOSSARUS, Philippi.

ambiguus, Linné.

Vilanova (Samá).

SOLARIIDAE

Gén. SOLARIUM, Lamarck.

fallaciosum, Tiberi.

Cadaqués (Salvañá), Vilanova (Samá).

hybridum, Linné.

Mataró (Salvañá).

RISSOIDAE

Gén. RISSOINA, Orbigny.

Bruguierei, Payraudeau.

Llansá (Bofill, Maluquer), Rosas (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilassar (Zulueta), Masnou (Maluquer), Vilanova y Calafell (Samá).

Gén. RISSOA, Freminville.

dolium, Nyat.

Rosas (Tomás), Calafell (Samá).

Guerini, Recluz.

Pineda (Tomás), Vilanova y Calafell (Samá).

Lia, Benoit.

Pineda (Tomás).

lineolata, Michaud.

Mataró (Salvañá).

melanostoma, Requien.

Vilanova y Calafell (Samá).

monodonta, Bivona.

Pineda (Tomás), Calella (Martorell), Mataró (Hidalgo, Salvañá), Vilassar (Col. del A.), Masnou (Maluquer), Vilanova y Calafell (Samá).

nitens, Monterosato.

Calafell (Samá).

pulchella, Philippi.

Vilanova y Calafell (Samá).

radiata, Philippi.

Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá).

similis, Scacchi.

Llansá (Bofill, Maluquer), Pineda (Tomás), Vilanova Tomás, Samá), Calafell (Samá).

«La *R. similis* es molt difícil de delimitar d'una manera satisfactoria. Certs individus s'aproximen, en efecte, a la *R. subcostulata*, Schw., altres a la *R. melanostoma*, Requien y *R. Lia*, Benoit. Per aixó molts autors consideren aquestes diferents formes com varietats d'una sola i mateixa especie» (B. D. D.).

simplex, Philippi.

Vilanova y Calafell (Samá).

subcostulata, Schawrtz.

Mataró (Salvañá).

variabilis, Megerle von Mühlfeld.

Llansá (Bofill, Maluquer), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá, Tomás), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo), Vilanova y Calafell (Samá), Palamós (Tomás).

La var.

brevis, Monterosato.

Se cita a Llansá (Bofill, Maluquer).

ventricosa, Desmarest.

Llansá (Bofill, Maluquer), Rosas, Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilassar (Tomás), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo), Vilanova y Calafell (Samá).

violacea, Desmarest.

Llansá (Bofill, Maluquer), Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilanova y Calafell (Samá).

Gén. ALVANIA, Leach.

faspera, Philippi.

Mataró (Salvañá).

cancellata, Da Costa.

Llansá (Bofill), Vilanova (Samá).

cimex, Linné.

Llansá (Bofill, Maluquer), Rosas (Hidalgo), Cadaqués (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilassar (Zulueta, Tomás), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo), Vilanova y Calafell (Samá).

Se han recullit les vars.

fasciata, Philippi.

Llansá (Bofill, Maluquer), Cadaqués (Tomás), Vilassar (Col. del A.).

fusca, Philippi.

Vilassar (Col. del A.).

lactea, Philippi.

Llansá (Bofill, Maluquer), Vilassar (Col. del A.).

costata, Adams.

lactea, Michaud.

Lanciae, Calcara.

Les tres especies han sigut recullides a Vilanova y la primera ademés a Calafell per el Sr. Samá.

lincata, Risso.

Llansá (Bofill). Vilassar (Col. del A.).

Especie molt semblant a la següent, però fàcil de distin-

gir per les costelles de la darrera volta, qu'arriban a la base en lloc de deturarse immediatament per sota de la periferie del últim torn.

Montagui, Payraudeau.

Llansá (Bofill, Maluquer), Rosas, Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilassar (Zulueta), Masnou (Maluquer), Vilanova y Calafell (Samá).

pagodula, Bucquoy, Dautzenberg i Dollfus.

Vilanova (Samá).

punctura, Montagu.

reticulata, Montagu.

Abdos a Vilanova (Samá).

scabra, Philippi.

Mataró (Salvañá).

subcrenulata, Schwartz.

Vilanova (Samá).

Gén. ZIPPORA, Leach.

auriscalpium, Linné.

Llansá (Maluquer), Rosas (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilassar (Tomás), Barcelona (Hidalgo), Vilanova (Samá).

La var.

acícula, Desmarest.

ha sigut trobada a Llansá (Bofill, Maluquer) y Vilanova (Samá).

Gén. CINGULA, Fleming.

Alderi, Jeffreys.

Vilassar (Tomás).

Benjamina, Monterosato.

fusca, Philippi.

Totes dos a Vilanova (Samá).

nitida, Brusina.

No se ha trobat fins avuy el tipo de l'especie, però el se-
nyor Samá a recullit a Vilanova la var.

elongata, Monterosato (*C elegans*, Locard).

proxima, Alder.

semistriata, Montagu.

striata, Montagu.

turriculata, Monterosato.

Les quatre especies han estat recullides a Vilanova per
el Sr. Samá.

La *C. turriculata*, Monts. es per molts var. de la *C. fus-
ca*, Phil.

Gén. BARLEEIA, Clark.

rubra, Adams.

Mataró (Martorell, Salvañá).

TRUNCATELLIDAE

Gén. TRUNCATELLA, RISSO.

subcylindrica, Linné.

Cadaqués (Tomás).

SKENEIIDAE

Gén. SKENEIA, Fleming.

planorbis, Fabricius.

Vilassar (Col. de A.).

HOMALOGYRIDAE

Gén. HOMALOGYRA, Jeffreys.

atomus, Philippi.

Vilanova y Calafell (Samá).

NERITIDAE

Gén. SMARAGDIA, Issel.

viridis, Linné.

Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilassar (Col. del A.), Vilanova (Samá).

TURBONIDAE

Gén. PHASIANELLA, Lamarck.

pullus, Linné.

Llansá (Bofill, Maluquer), Rosas (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilassar (Zulueta, Tomás), Masnou (Maluquer), Vilanova (Tomás, Samá), Sitjes (Samá).

Las vars. ex-colore son casi infinitas.

El Sr. Tomás cita a Pineda les var.

picta, da Costa (*Ph. picta*, da Costa).

speciosa, Miihlfeld.

Rosas (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilassar (Tomás), Masnou (Maluquer), Vilanova (Tomás, Samá).

tenuis, Michaud.

Llansá (Bofill), Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilassar (Zulueta, Tomás), Masnou (Maluquer), Vilanova (Samá).

Gén. TURBO, Linné.

rugosus, Linné.

Llansá (Maluquer), Cadaqués, Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Salvañá), Vilassar (Zulueta), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo), Vilanova y Calafell (Samá).

sanguineus, Linné.

Rosas (Hidalgo), Cadaqués (Salvañá), Pineda (Tomás), Mataró (Martorell), Vilassar (Zulueta).

TROCHIDAE

Gén. CALLIOSTOMA, Swainson.

conulus, Linné.

Llansá (Bofill, Maluquer), Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá). Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo), Vilanova y Calafell (Samá).

depictum, Deshayes.

Pineda, Vilassar (Tomás).

dubium, Philippi.

Pineda, Vilassar (Tomás), Vilanova y Calafell (Samá). Molt semblant, y pot ser simple var del *C. conulus*, L.

exasperatum, Pennant.

Llansá (Bofill, Maluquer), Pineda (Tomás), Caldetas (Hidalgo), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá, Tomás), Vilassar (Zulueta, Tomás), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo), Vilanova y Calafell (Samá).

Las vars:

Matoni, Payrandeau (*C. Matoni*, Payr.) y
tricolor, Risso

han estat trobades a Llansá (Bofill, Maluquer) y la primera además a Calafell (Samá).

granulatum, Born.

Rosas (Hidalgo), Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo), Vilanova y Calafell (Samá).

La rar.

lactea, Jeffreys=*albescens*, Monterosato
l'ha citada a Pineda el Sr. Tomás.

Gravinae, Monterosato

Llansá (Bofill, Maluquer), Rosas, Pineda (Tomás).

gualtierianus, Philippi.

Mongat (Tomás), Calafell (Samá).

Especie poch distinta del *C. Laugierii*, Payr., del que solsament se diferencia per ser mes allargat y tenir les voltes llises.

Laugierii, Payraudeau.

Llansá (Maluquer), Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilassar (Zulueta), Masnou (Maluquer), Calafell (Samá).

miliaris, Brocchi.

Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell).

Montagui, Wood.

Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Salvañá).

striatum, Linné.

Llansá (Bofill, Maluquer), Rosas, Pineda (Tomás), Mataró (Martorell), Vilassar (Tomás).

sisyphinus, Linné.

Llansá (Maluquer), de Rosas al Cap de Creus, Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell), Vilassar (Cal. del A.), Masnou (Maluquer), Vilanova y Calafell (Samá).

La var.

cingulata, Weinkauff

ha estat recullida a Pineda (Tomás), Blanes (Cob. del A.), Mataró (Salvañá), Vilanova y Calafell (Samá).

Aquesta var. es semblant, pero no igual, al *C. conulvides*, Lamarck, que viu a l'Atlantich.

El *C. Rochi*, Pallarés, citat a Pineda per el Sr. Tomás el crech també var. d'aquesta especie.

Gén. GIBBULA, Zeach.

Adansoni, Payraudeau.

Llansá (Bofill, Maluquer), Cadaques, Rosas (Tomás), Mataró (Martorell, Salvañá), Vilassar (Zulueta), Masnou (Maluquer), Barcelona (Anguera).

Encara que distinta la *G. adriatica*, Philippi de la *G. Adansoni*, Payr, crech que la especie citada ab aquell nom, es sols una var. d'aquesta.

ardens, Salis.

Llansá (Bofill, Maluquer), Cadaques (Tomás), Mataró (Hidalgo, Salvañá, Martorell), Masnou (Maluquer).

La var.

elata, Scacchi

ha estat citada a Pineda y Cadaques per el Sr. Tomás ab el nom de *G. barbara*, Monterosato. La *G. barbara*, Monts. es especie africana.

divaricata, Linné.

Llansá (Bofill, Maluquer), Cadaqués (Tomás), La Escala (Col. del A.), Mataró (Hidalgo, Salvañá), Barcelona (Hidalgo, Martorell, Eleva), Vilanova (Samá).

fanulum, Gmelin.

Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilasar (Tomás), Calafell (Samá).

Aquesta especie pertany, per molts, al gén. Forskalía, H y A, Adams.

guttadawri, Philippi.

Rosas, Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá).

leucophaea, Philippi.

Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Barcelona (Paetel).

magus, Linné.

Llansá (Bofill, Maluquer), Pineda (Tomás), S. Pol (Hidalgo), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilassar (Zulueta), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo, Elera, Anguera), Vilanova y Calafell (Samá).

Philberti, Recluz.

Llansá (Bofill, Maluquer), Cadaques, Pineda (Tomás), Mataró (Martorell, Salvañá), Vilassar (Zulueta, Tomás), Calafell (Samá).

Aquesta especie es intermediaria entre la *G. varia* y la *G. leucophaea*, Phil. En las colecciones sol figurar ab el nom de *G. villica*, Phil.

Racketti, Payraudeau.

Pineda (Tomás).

ravilineata, Michaud.

Llansá (Bofill, Maluquer), Cadaqués, Pineda, (Tomás),
Mataró (Martorell).

Richardi, Payraudeau.

Llansá (Bofill, Maluquer), Cadaqués, Pineda (Tomás),
Mataró (Hidalgo, Salvañá), Vilassar (Zulueta, Tomás), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo, Martorell, Bofill, Elera, Anguera), Desembocadura del Llobregat (Zulueta), Vilanova y Calafell (Samá).

La var.

major, B. D. D.

la he recullit a Barcelona.

tumida, Montagu.

Vilassar (Zulueta, Tomás).

turbinoïdes, Deshayes.

Llansá (Bofill, Maluquer).

umbilicaris, Linné.

Llansá (Bofill, Maluquer), Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Salvañá), Vilassar (Zulueta, Tomás), Masnou (Maluquer).

varia, Linné.

Llansá (Bofill, Maluquer), Rosas, Pineda (Tomás), Mataró (Salvañá), Vilassar (Zulueta, Tomás), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo, Martorell), Vilanova y Calafell (Samá).

Gén. TROCHOCOCHLEA, Klein.

articulata, Lamark.

Llansá (Bofill, Maluquer). La Escala (Col. del A.), Mataró (Martorell, Salvañá). Martorell (Maluquer).

La var.

retusa, Monterosato

ha sigut citat a Cadaqués (Tomás) y se troba també a La Escala (Col. del A.)

La *Monodonta lineata*, Da Costa citada a Cadaqués per el Sr. Tomás y a Vilassar per el Sr. Zulueta semblen ser una notable var. d'aquesta especie.

turbinata, Born.

Llansá (Bofill, Maluquer), Cadaqués, Lloret, Tomás), Mataró (Salvañá), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo, Bofill), Costas de Garraf (Almera y Bofill), Vilanova y Calafell (Samá).

Els Sr. Bofill y Maluquer citan a Llansá la var.

globosa, Requien.

mutabilis, Philippi.

Pineda (Tomás), La Escala, Barcelona (Col. del A.)

Tinch exemplar, de Barcelona, tan umbilicats com la *Gibbula Richardi*, Payr.

Gén. CLANCULUS, Denys de Montfort.

coralinus, Gmelin.

Vilanova y Calafell (Samá).

cruciatus, Linné.

Llansá (Bofill, Maluquer), Cadaqués (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilassar (Zulueta, Tomás), Masnou (Maluquer), Vilanova y Calafell (Samá).

Jussieu, Payraudeau.

Llansá (Maluquer), Cadaqués (Tomás), Mataró (Hidalgo, Salvañá), Vilassar (Tomás), Vilanova y Calafell (Samá).

La var.

glomus, Philippi.

la citan a Llansá el Sr. Bofill y Maluquer.

Gén. CIRCULUS, Jeffreys.

striatus, Philippi.

Vilassar (Col. del A.) Vilanova y Calafell (Samá).

HALIOTIDAE

Gén. HALIOTIS, Linné.

lamellosa, Lamarck.

Catalunya (Graells), Llansá (Bofill, Maluquer), Cadaqués, Rosas, La Escala, Pineda (Tomás), Mataró (Salvañá), Vilassar (Zulueta, Tomás). Masnou (Maluquer), Barcelona (Martorell), Calafell (Samá).

A més del tipo se han citat los següents vars.

bistriata, Costa.

Llansá (Bofill, Maluquer).

marmorata, Costa.

Llansá (Bofill, Maluquer), Rosas, Pineda (Tomás).

varia, Risso.

Pineda (Tomás).

Es coneguda vulgarment ab el nom de *orelles de mar*, y en alguns punts de la provincia de Girona, ab el de *sabates de la mare de Deu*.Molts consideran aquesta especie forma mediterrànea de la *H. tuberculata*, Linné, ab la que l'han confosa alguns autors.

SCISSURELLIDAE

Gén. SCHISMOPE, Jeffreys.

striatula, Philippi.

Calafell (Samá).

FISSURELLIDAE

Gén. FISSURELLA, Bruguiere.

gibberula, Lamarck.

Llansá (Maluquer), Mataró (Hidalgo, Salvañá), Vilassar (Zulueta, Tomás), Masnou (Maluquer), Barcelona (Martorell), Vilanova (Samá).

graeca, Linné.

Llansá (Bofill, Maluquer), Rosas (Tomás), Palamós (Salvañá), Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilassar (Zulueta, Tomás), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo), Vilanova (Samá).

italica, DeFrance.

Vilassar (Tomás), Vilanova (Samá).

nubecula, Linné.

Llansá (Bofill, Maluquer), Pineda (Tomás), Caldetas (Salvañá), Vilassar (Zulueta, Tomás), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo, Martorell), Costas de Garraf (Almera y Bofill), Vilanova (Samá).

Gén. EMARGINULA, Lamarck.

cancellata, Philippi.

Vilassar (Zulueta), Masnou (Maluquer), Calafell (Samá).

elongata, Costa.

Rosas, Vilassar (Tomás), Calafell (Samá).

reticulata, Chemnitz.

Llansá (Maluquer).

CAPULIDAE

Gén. CAPULUS, Montfort.

hungaricus, Linné.

Llansá (Bofill, Maluquer), Pineda (Tomás), Mataró (Hi-

dalgo, Salvañá), Vilassar (Zulueta), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo, Grasset, Martorell), Vilanova y Calafell Samá).

Gén. CALIPTRAEA, Lamarck.

chinensis, Linné.

Pineda (Tomás), Calella, S. Pol (Martorell), Mataró (Hidalgo, Salvañá), Vilassar (Zulueta), Vilanova y Calafell (Samá).

Gén. CREPIDULA, Lamarck.

Desmoulini, Michaud.

Vilanova (Samá).

unguiformis, Lamarck.

Mataró (Hidalgo, Martorell, Salvañá), Vilassar (Zulueta, Tomás), Masnou (Maluquer), Vilanova y Calafell (Samá).

Per molts la *C. Desmoulini* i la *C. unguiformis* son formes d'una mateixa especie, que pren un o altre aspecte segon si viu agafada al defora o dintre de les conquilles sobre les que se desenvolupa.

La *C. Desmoulini* es sempre més groixuda i rugosa, més convexa i més morena que la *C. unguiformis*.

PATELLIDAE

Gén. PATELLA, Linné.

ferruginea, Gmelin.

Cadaqués (Tomás).

Tinc per dubtosa l'existència d'aquesta especie en nostres costes.

lusitanica, Gmelin.

Llansá (Maluquer), Cadaqués, Lloret, Pineda (Tomás), Caldetas (Salvañá), Vilassar (Tomás), Masnou (Maluquer), Mongat (Salvañá), Barcelona (Hidalgo, Martorell), Costes de Garraf (Almera y Bofill), Vilanova (Samá).

caerulea, Linné.

Llansá (Bofill, Maluquer), Cadaqués (Tomás), S. Feliu de Guixols (Salvañá), Pineda (Tomás), Caldetas (Salvañá), Vilassar (Zulueta), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo), Llobregat (Zulueta), Costas de Garraf (Almera y Rofill), Vilanova (Samá).

Se han recullit les var.

aspera, Lamarck (*P. aspera*, Lamk.

Cadaqués, Lloret, Pineda (Tomás), Vilassar (Zulueta), Masnou (Maluquer), Barcelona (Hidalgo, Tomás), Vilanova (Samá).

subplana, Potiez y Michaud (*P. subplana*, Pot. y Vich.). Cadaqués, Lloret, Pineda (Tomás), Caldetas (Salvañá), Barcelona (Hidalgo), Vilanova (Samá).

tarentina, Salis (*P. tarentina*, Salis).

Cadaqués, Lloret, Pineda (Tomás), Vilanova (Samá).

La *P. Mabillei*, Locard, que el Sr. Tomás ha recullit entre Rosas i el Cap de Creus, crec que ha de ser considerada var. de les *P. caerulea*, L.

Gén. HELCION, Montfort.

pellucidum, Linné.

Vilassar (Zulueta).

ACMAEIDAE

Gén. ACMAEA, Eschscholtz.

virginia, Müller.

Vilanova (Samá).

Fins ara sols s'ha trobat un sol exemplar d'aquesta espècie, i aquest duptosament determinat.

SIPHONARIIDAE

Gén. WILLIAMIA, Monterosato.

Gussonii, Corsea.

Vilassar (Col del A.) Dos exemplars, trobats a la platja,

GADINIIDAE

Gén. GADINIA, Gray.

Garnoti, Payraudeau

Barcelona (Martorell), Vilanova y Calafell (Samá).

CHITONIDAE

Gén. CHITON, Linné.

albus, Linné.

Vilanova (Samá).

cinereus, Linné.

Pineda, Vilassar (Tomás), Barcelonas (Hidalgo, Martorell), Vilanova y Calafell (Samá).

laevis, Pennant.

Vilanova (Samá).

Es citat, en el catàleg del Sr. Tomás, amb signo dubitatiu.

olivaceus, Spengler.

Pineda (Tomás), Mataró (Hidalgo) Vilassar (Tomás).

Rissoi, Payraudeau.

Vilanova (Samá).

BIBLIOGRAFIA

Autodidaxis de Química práctica.—*P. Joaquín M.ª de Bar-nola, S. J.*—Barcelona 1913.

Es de capdal importància en l'estudi de les ciències naturals la part pràctica o experimental de les mateixes, doncs encar que la teòrica ens sigui gairebé desconeguda l'anem aprenent gradual i sòlidament al emsemp que verifiquem experiments o anàlisis. La química es una de les ciències en que aquest fet s'observa molt palesament.

En nostre país deixaba sentir-se la falta d'un llibre de química